

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Festetics Doktori Iskola

Az akkreditációs eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2022. március 25-i ülésén hozott
2022/3/VIII/1. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
I.1. Főbb erősségek	4
I.2. A monitoreljárás feltételei	4
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	7
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	7
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	8
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	9
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	9
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	11
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	13
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	15
ESG 1.5 Oktatók	17
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	19
ESG 1.7 Információkezelés.....	20
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	22
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	23
III. Látogató Bizottság.....	24
IV. Mellékletek	25
IV.1. Feladatmeghatározás	25
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	25

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Festetics Doktori Iskola (D228) által készített önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online interjúk alapján megállapítja, hogy a Festetics Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a DI folyamatainak többségére kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek; tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai esetiek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között gyenge a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje részben megfelelő, iránya részben illeszkedik a DI stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra elégséges háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján a Festetics Doktori Iskola öt évre akkreditálható, monitoreljárással egybekötve.

A monitoreljárási feltételei: a doktori iskola e határozathozatal napjától számított két éven belül benyújtja a MAB-nak írásos beszámolóját, melyben részletesen ismerteti az ebben a jelentésben felsorolt hiányosságok pótlására tett intézkedéseket. A MAB a beszámoló beérkezését követő 30 munkanapon belül jelzi a doktori iskolának, ha helyszíni látogatást is szükségesnek tart. A pótlendő hiányosságok felsorolása az I.2. fejezetben található; amennyiben ezek pótlása nem történik meg az előírt határidőre, a MAB megvonja az akkreditációt a doktori iskolától.

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket a doktori iskolára bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

I.1. Főbb erösségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- A DI működésében példaértékű jó gyakorlatként azonosítható a külső partnerek bevonásának gyakorlata. Mindez testet ölt részben a DI bizottságainak működtetése során a külső résztvevők 30%-os részvételi arányának következetes biztosításában, részben a külső partnerek szerződéses bevonásának gyakorlatában a DI tudományos kutatás-fejlesztési feladataiba. A kívülről érkező szakmai vélemények, meglátások becsatornázása, az oktatás minőségének javítása céljából történő hasznosítása érdekében pedig évente több rendezvényen (például a Georgikon napon) is terítékre kerül a képzés kérdésköre, ahol kifejezetten számítanak a külsős partnerek konstruktív javaslataira.
- Jó gyakorlatként azonosítható a DI minőségértékelési rendszerének kiterjesztése a külső kutatóhelyekre is. Ennek keretén belül a DI tudatosan gondot fordít arra, hogy ha a doktorandusznak külső témavezetője van, akkor kötelező belső témavezetőt is választani. Mindez együtt jár a külső partnerekkel való kooperatív, kölcsönös megbecsülésen alapuló szakmai viszony kialakításával és fenntartásával is.
- Kiemelendő a meghirdetett kurzusok rugalmas kezelése és a hallgatók érdeklődési köréhez illesztése.

I.2. A monitoreljáráás feltételei

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- Átfogó, éves minőségtervezés gyakorlatának kiépítése/implementációja, a MATE Minőségügyi Szabályzat előírásainak megfelelően.
- Átfogó, éves minőségértékelési gyakorlat kiépítése az ESG értékelési szempontjainak megfelelően.
- A külső partnereknek bevonásának szabályozása az önértékelés elvégzésébe, a fejlesztési javaslatok megfogalmazásába.
- Szükséges több éves stratégiát készíteni célirányos fejlesztési elképzelésekkel, jól meghatározott célokkal és indikátorokkal.

- A DI kutatási területeket átfogó egységes működésének kialakítása, az elvárások és támogatások harmonizálása fontos törekvés kell, legyen.
- Javasolt az indikátorok folyamatos nyomon követése, amelyről célszerű legalább éves jelentéseket készíteni a doktori tanács számára.
- A több kutatási területet átfogó képzőhelyen sok külső partner is tevékeny szerepet vállal a képzésben. A formális és informális szabályok, eljárásrendek eltérő mértékben érvényesülnek és érvényesíthetők. A DI egészére vonatkozóan szükséges biztosítani a szabályok, eljárásrendek egységes alkalmazását.
- A minőségértékelési tevékenység teljes kiterjesztése szükséges a külföldi doktoranduszok felé.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése területén:

Egyetemi szinten javítandó:

- az angol nyelvű egyetemi Doktori Szabályzathól jelenleg hiányzó függelékek mielőbbi pótlása és nyilvánossá tétele.
- Az Nftv-hez igazodva, szükséges a fokozatszerzési eljárási díj kivethetőségének pontosítása az egyetemi Doktori Szabályzat 11. sz. függelékében.
- A DI az angol nyelvű Képzési Programjába illessze be a tantárgyi tematikákat.
- A DI rögzítse szabályzati szinten, valamint tegye közzé a Stipendium Hungaricum ösztöndíjra pályázó hallgatókra érvényes felvételi pontozási rendjét.
- A DI rögzítse a műhelyvita folyamatleírását szabályzati szinten. Ezzel nemcsak a hallgatót, de a szervezésért felelősként megjelölt témavezetőt is segíti.
- Ajánlott megoldást keresni arra, hogy a doktorandusz kutatásához szükséges anyagi támogatások ne teljes mértékben az illető témavezetőjének/kutatócsoportjának sikerességétől függjön, dolgozzon ki a DI erre egy mechanizmust.

ESG 1.5 Az oktatói feltételek biztosítása területén:

- Szükséges a témavezetők munkájának értékelésének szabályozása, illetve annak beépítése a meglévő folyamatok közé.
- Fontos volna a témavezetői gárda fiatalítása, munkájuk támogatása és a témavezetővé válás elősegítése.
- Szükséges a törzstagok teljesítményének gyakoribb felülvizsgálata. Jelenleg van olyan törzstag, akinek 8-9 éve végzett az utolsó hallgatója. Érdemesnek tűnik ezzel kapcsolatban rendszerszinten gondolkodni és a potenciális témavezetők ilyen tárgyú

vállalásainak mind a kimeneteli követelményeit meghatározni, mind pedig anyagi és nem anyagi ösztönzőket beépíteni a szisztémába, ezek intézményi-financiális háttérét kialakítani. A törzstagok motiválása elő fogja mozdítani a FDI fejlesztési célkitűzéseinek (pl.: hallgatói létszám bővítése, végzett hallgatók arányának növelése) elérését, egyúttal serkenti az érintettek tudományos teljesítményének növelését is.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- A DI céljainak és célindikátorainak évente történő meghatározása, teljesítésének monitorozása szükséges.
- A DI biztosítsa a minőségbiztosítás érdekében gyűjtött és értékelt információk következetes kiterjesztését a külső és belső érdekelttek elégedettségének területeire.
- Szükséges a külső és belső érdekelttek szerepének meghatározása az információ gyűjtésének folyamatában, valamint a külső és belső érdekelttek bevonásának meghatározása az információ értékelésének folyamatában.
- A stratégiai- és minőségcélok mentén, strukturált keretek között történő adatgyűjtési és értékelési eljárásrend meghatározása és alkalmazása javasolt a döntéselőkészítési és döntéshozatali folyamatok megalapozottságához.
- Az értékelésbe bevonható érdekelt felektől (belső-külső) származó adatok és információk körének folyamatos bővítése javasolt.
- Szükséges a DI szintű mérések rendszerét kialakítani. Szükséges az oktatói, hallgatói elégedettség rendszeres mérése, továbbá az adatok értékelése. Meg kell határozni és szabályzatban rögzíteni, hogy mit, kik, milyen módszerrel és gyakorisággal mérnek, és a mérések eredményeit milyen fórumon vitatják meg.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

Egyetemi szinten javítandó:

- Fontos, hogy a magyar nyelvű Egyetemi Doktori Szabályzat ne szkennelt, hanem például kereshető pdf-formátumban legyen elérhető a honlapon, a keresést és tájékozódást megkönnyítendő.
- A DI biztosítsa, hogy az angol nyelvű tanulmányi dokumentumok magyar nyelvű menüpontokon való keresztülhaladás nélkül is elérhetővé váljanak.
- A DI a honlapján nyújtson tájékoztatás az alábbiakról: önköltség összege, minimálisan elérendő pontszám, felvenni tervezett létszám, végzettjei elhelyezkedése, az egyes programokhoz tartozó témavezetők és oktatók, az aktuális témakiírások (akár a doktori.hu-ra vezető link formájában).

- A működési folyamatok megfelelőségét leíró elégedettségi és egyéb információk nyilvános közzététele szükséges mind magyar, mind angol nyelven.

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A Festetics Doktori Iskola 2001. január 1. óta működik és két tudományterületen folytat képzést: agrártudományok és természettudományok. Az agrártudományok területén két tudományágban ad ki PhD-fokozatot: állattenyésztési tudományok és növénytermesztési és kertészeti tudományok tudományágban. A természettudományok területén: környezettudományok tudományágban ad ki PhD-fokozatot.

Az értékelt DI mellett még négy doktori iskola folytat képzést az állattenyésztési tudományok tudományágban: Állattenyésztési Tudományok Doktori Iskola (Debreceni Egyetem), Állatbiotechnológiai és Állattudományi Doktori Iskola (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem), Wittmann Antal Növény-, Állat- és Élelmiszer-tudományi Multidiszciplináris Doktori Iskola (Széchenyi István Egyetem), Állattenyésztési tudományok Doktori Iskola (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem).

Ugyanígy négy másik doktori iskola folytat képzést a növénytermesztési és kertészeti tudományok tudományterületen: Kerpely Kálmán Doktori Iskola (Debreceni Egyetem), Növénytudományi Doktori Iskola (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem), Wittmann Antal Növény-, Állat- és Élelmiszer-tudományi Multidiszciplináris Doktori Iskola (Széchenyi István Egyetem), Kertészettudományi Doktori Iskola (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem).

Végezetül további hat doktori iskola folytat képzést környezettudományok szakterületen: Juhász-Nagy Pál Doktori Iskola (Debreceni Egyetem), Környezettudományi Doktori Iskola (Eötvös Loránd Tudományegyetem), Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola (Nyugat-magyarországi Egyetem), Kémiai és Környezettudományi Doktori Iskola (Pannon Egyetem), Környezettudományi Doktori Iskola (Szegedi Tudományegyetem), Környezettudományi Doktori Iskola (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem).

A DI-t legutóbb 2015-ben akkreditálta a MAB (2015/6/XI/2/2/873. sz. határozat).

A DI-nek jelenleg 13 törzstagja van. A végzettek megoszlása tudományáganként: Állattenyésztési tudományok 5 fő, Növénytermesztési tudományok 13 fő, Környezettudományok 15 fő.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) és c) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki „*a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálendő; c) művészeti alkotásra épülő habilitáció esetén alkotásai országosan és nemzetközileg ismertek és elismertek, továbbá ezt mértékadó, nemzetközi művészeti fórumok pozitív visszhangja igazolja*”.

Egyértelműen megállapítható, hogy a Fesztetics Doktori Iskola törzstagjai:

Anda Angéla egyetemi tanár,
Budai Péter egyetemi docens,
Dublecz Károly egyetemi tanár,
Galiba Gábor egyetemi tanár,
Kazinczi Gabriella egyetemi tanár,
Kondorosy Előd egyetemi tanár,
Makó András egyetemi tanár,
Nagy Szabolcs egyetemi tanár,
Németh Tamás egyetemi tanár,
Orbán László tudományos tanácsadó,
Polgár Zsolt egyetemi tanár,
Taller János egyetemi tanár,
Veisz Ottó kutatóprofesszor,

a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) és c) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.

A doktori iskola vezetője prof. dr. Anda Angéla, a szakterületének nemzetközileg ismert és elismert kutatója. Kutatói és publikációs tevékenysége kimagasló. Oktatói munkában és tehetséggondozásban kifejtett munkája példa értékű.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósítsák meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Fesztetics Doktori Iskola minőségbiztosítási rendszere az akkreditáció időpontjában átmeneti képet mutat. Az átmeneti kép részben következik a DI számára a működés körülményeit biztosító Georgikon Kar szervezeti átalakulásából, illetőleg a DI szervezeti kereteit biztosító egyetem szervezeti átalakulásából.

A MATE nyilvánosan elérhető, közzétett minőségpolitikával rendelkezik, melyet minőségbiztosítási szabályzat által meghatározott módon érvényesít működésében. A MATE Minőségügyi Szabályzata (SzMSz I. kötet, 3. melléklet) deklaráltan kiindulópontként kezeli az ESG-nek való megfelelést, hatálya kiterjed az értékelt DI-re is. A szabályzat meghatározza a DI szereplőinek feladatait, hatáskörét. Az egyetem doktori iskoláinak minőségbiztosítási tevékenységéért a szabályozás alapján a tudományos és minőségbiztosítási rektorhelyettes tartozik felelősséggel, míg a DI minőségbiztosítási megfelelőségének biztosítása DI vezetőjének feladata. A MATE a DI minőségbiztosítási tevékenységének közvetlen szakmai felügyeletét a Minőségügyi és Teljesítménymenedzsment Igazgatóság közreműködésével biztosítja.

A DI saját, az egyetemi minőségbiztosítási szabályzathoz kiinduló, nyilvánosan elérhető Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrenddel rendelkezik. A Minőségbiztosítási Szabályzat elsősorban a képzés folyamatának minőségbiztosítására koncentrálna. A minőségbiztosítás eljárások alapvetően három pilléren nyugszanak:

- (1) bemeneti feltételek biztosítása: a DI évente értékeli a meghirdetésre kerülő kutatási témáit, a témák személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeit.
- (2) Doktoranduszok előmenetelének biztosítása: a DI a követelmények, a követelményeknek való visszajelzés megfelelésének, valamint a szakbizottsági munka szabályozásával biztosítja a hallgatók előmenetelének kontrollálását, az elvárásoknak való megfelelés biztosítását.
- (3) A DI körülményeinek fejlesztése: a DI évente nyilvánosan értékeli tevékenységét (a DI vezetője által évente megszervezésre kerülő Fórum keretében); évente értékeli témavezetői tevékenységét; biztosítja a hallgatói, oktatói, valamint a szakbizottsági javaslatok becsatornázását a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) döntéshozatali munkájába.

A DI a hallgatói érdekek figyelembevételét a vezetési folyamatokban biztosítja. A DIT munkájába szavazati joggal került bevonásra a doktoranduszok önkormányzatának képviselője. E fentiekén túl a DI évente, a már említett, nyilvános Fórum keretében vitatja meg a szükséges fejlesztéseket, észrevételeket hallgatóival, külső partnereivel. A külső érdekeltek véleményének további megjelenítését, a külső visszacsatolások biztosítását a DI az általa fenntartott bizottságokon (bíráló, komplex vizsga, szigorlati, stb.) keresztül biztosítja. Valamennyi bizottság 30%-os részvételt biztosít külső szereplőknek. A DI mintaszerű kapcsolatot tart fenn külső partnerekkel. Doktoranduszai külső partnereknél megvalósított kutatási tevékenységét keretszerződések keretében rögzíti (meghatározva mind a tudományos programot, mind annak személyi, tárgyi és humán feltételeit), együttműködéseit rendszeresen értékeli és fejleszti.

A DI minőségbiztosítási rendszere kiválóan alkalmas a doktori képzés folyamatának minőségbiztosítására, ugyanakkor a DI fenntartható fejlesztését a jelenlegi eljárások nem biztosítják. Bár az egyetem Minőségbiztosítási Szabályzata rögzíti, hogy a doktori iskoláknak évente minőségbiztosítási tervet és értékelést kell készíteniük az egyetemi doktori iskolák fejlesztési céljainak megvalósítása (illetve az előző ciklus fejlesztési programjainak értékelése) érdekében, e tervezési eljárás jelenleg nem került implementálásra. Lényeges hangsúlyozni, hogy a szervezetátalakítást megelőzően e tervezés és értékelés a Georgikon Kar minőségbiztosítási eljárásainak keretében megvalósult (a DI e képessége igazolható), jelenleg pedig a MATE Minőségbiztosítási Szabályzatának megújítása eredményeként várta magára.

Hasonlóképpen intézményi megújítás alatt áll az önértékelés rendszeresen követendő/követhető folyamata. Jelenleg nem rögzítettek az ESG szempontjai közül a tanulási, tanítási módszerek; a tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások, az információkezelés, az információk nyilvánosságának rendszeres értékelési szempontjai, az értékelés és visszacsatolás módjai.

Az oktatási folyamat minőségbiztosításában a PDCA-elv (Plan-Do-Check-Act) érvényesülése igazolható. A DI részletesen tervezi a kutatási témakiírások személyi, dologi és anyagi háttérét, valamint részletesen tervezésre kerülnek a doktoranduszok tanulmányi és tudományos kutatási aktivitásai. A terveknek megfelelő előrehaladás félévente monitorozásra kerül, évente pedig a külső és belső érdekeltek bevonásával nyilvános értékelés történik. Az értékelés eredményéről visszajelzést kap a doktorandusz, a témavezető, valamint a DI, melyek e fentiek függvényében további fejlesztéseket valósítanak meg.

A DI szélesebb kontextusú minőségbiztosításában a PDCA-elv érvényesülése nem igazolható. A DI célkitűzési és minőségtervezési eljárása jelenleg nem azonosítható. Bár a DI fenntart csatornákat a belső és külső érdekeltek véleményének, javaslatainak megfogalmazásához

(Fórum, szakbizottságok, partnerekkel történő kapcsolattartás, vezetői közvetlen megkeresések), melyeket a DIT igazolhatóan megtárgyal. Az önértékelés szempontjai ugyanakkor nem rögzítettek, a fejlesztések visszacsatolása érdekében a DI nem fejlesztett folyamatot.

Végül ugyanakkor lényeges hangsúlyozni, a Bizottság meggyőződött arról, hogy a MATE kiváló minőségbiztosítási képességekkel rendelkezik, a szervezetfejlesztés során felmerülő frissítéseket követően e fejlesztendő területeket pótolni fogja tudni. Hasonlóképpen a Bizottság meggyőződött arról is, hogy a DI mind az önértékelési eljárásokban, mind a minőségtervezési eljárásokban azonosítható jelenlegi hiányok a múltban nem voltak azonosíthatók, így feltételezhető, hogy a szervezetátalakítási folyamat lezárulásakor e lépések újra intézményesíthetővé válnak.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képesítés legyen világosan meghatározott és közölt, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.*

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

Az önértékelésben megjelenik, hogy a pályázatok folyamatos megújulása együtt jár az új kutatási témák beépítésével, és a régiók cseréjével. Ez egyrészt rugalmasságot, másrészt a recens kihívásokra való reagálás lehetőségét is biztosítja a témahirdetésben.

A DI állattenyésztési tudományok, növénytermesztés és kertészeti tudományok, valamint környezettudományok területén végez PhD-képzést. A DI-nek összesen 13 doktori programja van, ami meglehetősen magas szám a DI méretéhez képest. A doktori programok az állattenyésztési tudományok területén: Állati termék előállítás befolyásoló genetikai és környezeti hatások; Gazdasági állatok takarmányozása; Alkalmazott sejtbőlbiológia; Halászat-akvakultúra. Növénytermesztés és kertészeti tudományok területén: Növénytermesztés, talajtermékenység, talajterhelés környezeti hatásai; Kertészeti kultúrák; Növénykárosítók biológiája, ökológiája és az integrált védekezés; Növénynemesítés, genetika és agrárbiotechnológia; Környezeti tényezők (hőmérséklet, megvilágítás hossza, spektrum)

hatása a növények fejlődésére és abiotikus stressztűrésére. Környezettudományok területen: Toxikológia; Élettelen környezet elemei és hatásai; Élőlények az agrárkörnyezetben; A talajok sokrétű funkcióját meghatározó tényezők értékelése és térképezése a sikeres klímaalkalmazkodási és kármentesítési stratégiák kidolgozásának támogatására.

A meghirdetett doktori kurzusok minősége és mennyisége is elegendő, mind a magyar, mind a külföldi hallgatók véleménye alapján.

Áttekintve a dokumentumokat, nem derül ki egyértelműen a tantárgyak egymásra épülésének sorrendje, pedig a DI Működési Szabályzata értelmében a Képzési Tervnek tartalmaznia kellene a *„tantárgyak egymásra épültségére vonatkozó javaslatot, s a tantárgy felvételi sorrendet a félévekre vonatkozóan”*.

A nagy áteresztőképességű genomikai technológiák helybeni rendelkezésre állása és felhasználása a kutatásban és a doktori képzésben régiós szinten is kiemelkedő adottság. A doktoranduszok ezáltal közvetlenül szerezhetnek tapasztalatokat a korszerű technológiák alkalmazásában az alap- és alkalmazott kutatási programok megvalósítása, valamint az olyan, hatékony, de technológia- és tudásintenzív nemesítési eljárásokban, mint például a genom alapú szelekció. A korszerű technológiai háttér jól szolgálja a DI multidiszciplináris profiljának erősítését is, a különböző tudományterületek metodikai összekapcsolásával és az átjárhatóság biztosításával.

Tartamkísérleti terület a MATE többi kampuszán, illetve doktori iskolájában rendelkezésre áll, így ez a talajhasználat és növénytermesztés fenntarthatóságának kutatása szempontjából fontos adottság, intézményen belül valóban kivételesnek tekinthető. Magas szakmai színvonalát jelzi, hogy számos nemzetközi együttműködésben, tudományos publikációban és doktori cselekményben felhasználták.

Világviszonylatban kiemelkedő a DI burgonyarezisztencia-nemesítés programja. A tartamkísérleti terület és a rajta beállított kísérletek fontos részei lehetnek a DI jövőbeli, magas színvonalú működésének is.

A kívülről érkező szakmai vélemények, meglátások becsatornázása, az oktatás minőségének javítása céljából történő hasznosítása érdekében pedig évente több rendezvényen (például a Georgikon napon) is terítékre kerül a képzés kérdésköre, ahol kifejezetten számítanak a külsős partnerek konstruktív javaslataira.

Az önértékelés alapján a DI két törzstagja a közelmúltban tömbösített angol nyelvű online kurzust indított hallgatóknak és fiatal oktatóknak “Advanced Communication in Science” címmel. A kurzust kezdetben magyar nyelven rendezték meg Keszthelyen, akkor több, mint ötven PhD-hallgató és fiatal kutató személyes részvételével. Ezt az elektronikus kurzust kétnaposra bővítették, ahol hat előadó, többnyire tapasztalt professzorok tartottak előadásokat a tudományos kommunikáció különböző területeiről, így például a tudományos

közlemények megírásának és leközlésének, a konferencia-előadások tartásának, a posztterek bemutatásának, valamint az együttműködőkkel és kollégákkal való hatékony információcserének a fortélyairól. A kurzus megalapozottságát jól visszaigazolja a jelentkezők magas száma és az a tény, hogy más intézményekből is jelentős érdeklődés mutatkozott rá. Ez a kezdeményezés hozzájárulhat a DI külföldi hallgatói létszámának növelésére vonatkozó ambícióinak beteljesítéséhez és a képzés színvonalának növeléséhez egyaránt. Ez kurzus példaértékű lehet más doktori iskolák számára is.

Ajánlások

Bár intézményen belül az FDI erősnek számít ebben, de a finanszírozás nagyobb biztonsága, kiszámíthatósága és az eredmények gyakorlatban való gyors megjelenésének előmozdítása érdekében érdemes lenne tovább fokozni az erőfeszítéseket a vállalati együttműködések irányába. Ez a végzett hallgatók munkaerőpiaci lehetőségeit is bővíteni tudja. Mindemellett pedig a fontos visszacsatolások lehetőségét is megteremti a tekintetben, hogy a vállalati, üzleti szféra mint a képzés egyik meghatározó külső környezeti tényezője, mely kérdéseket, kihívásokat tart relevánsnak, tudományos kutatásra s így ebből következőleg investálásra érdemesnek.

A Bizottság szerint nem megfelelő az a gyakorlat, hogy a Képzési Program értelmében a költségtérítéses doktoranduszoknak nem kötelező részt venniük a képzési és kutatási szakaszban meghirdetett kurzusokon (összesen 50 kredit értékben), helyette lehetőségük van konzultációt kérni a tantárgyfelelősöktől. Az interjúk alapján az érintett hallgatók általában részt vesznek az órákon, a kurzusokat pedig igyekeznek tömbösítve meghirdetni a DI-ben.

A Képzési Terv „A Doktori Iskola aktuális témakiírásai, témavezetői” c. fejezete tartalmilag nincs összhangban a címével. Jelenleg a felvételi jelentkezést mutatja be röviden, ill. utal az ODT-adatbázisban elérhető témakiírásokra.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözze ezt a megközelítést.*

Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésére (OMVH) bár van lehetőség a DI-ben, azonban annak kiértékelése nem történik meg, tekintettel a doktori kurzusok alacsony létszámára. Szabályzat alapján 10 fő alatti kitöltés esetén nem kiértékelhető a kérdőív, ezért nem teszik közzé.

A hallgatók számára a DI minden évben Fórumot szervez, melyre külsős partnereket is meghív. Ezen a Fórumon a doktoranduszok beszámolnak az éves munkáról, előrehaladásról

és egyúttal visszajelzést is kapnak az előző éves teljesítményükről. A nem megfelelő teljesítményt nyújtó hallgatók esetében a DI mind a hallgatót, mind a témavezetőt figyelmezteti annak érdekében, hogy a hallgató az elmaradásait pótolni tudja. Ugyanezen Fórum keretein belül a hallgatók panaszait és észrevételeiket közvetlenül jelezhetik a DIT felé. A hallgatói képviselő szintén gyűjti a visszajelzéseket az év során, melyről eszmecsere folytatnak a Fórumon. Komolyabb probléma esetén a DIT soron következő ülésén tárgyalja az adott problémát és határozatot hoz a megoldással kapcsolatban.

A hallgatók a képzési tervüknek megfelelően, a témavezetőjükkel történő konzultációt követően veszik fel a számukra legmegfelelőbb kurzusokat. A DI Képzési Programja alapján a tantárgyak teljesítése során háromfokozatú értékelési skálát használnak (ld. 1. sz. melléklet). Azonban megjegyzendő, hogy az adatlapokon a számonkérés módja, mindenhol helytelenül szerepel, tekintve, hogy nem pl.: vizsga, kollokvium, beadandó, stb. szerepel ott, hanem az, hogy „háromfokozatú” értékelés. A hallgatók kiemelték, hogy a legtöbb kurzus alacsony létszámmal indul, az oktatók általában személyre szabják a tananyagot és feladatokat.

A témavezetők rendszeres konzultációt biztosítanak a hallgatóik számára, támogatják őket az angol nyelvű publikációik megírásában és külföldi konferenciákon, tanulmányúton való részvételben. Emellett folyamatosan tájékoztatják a hallgatókat az elérhető ösztöndíjakról. A külföldi hallgatókat sok esetben a témavezetők segítik a mindennapi ügyintézésben is.

Az egyes érdekcsoportok felelősségvállalását a DI Működési Szabályzata rögzíti. Esetleges hallgató-témavezető közötti probléma esetén a DIT mindkét felet meghallgatja, majd ha szükséges, társtémavezető bevonásával orvosolja a problémát. Az egyes felekre vonatkozó jogokat és kötelességeket a DI Működési Szabályzata jól leírja, az EDSZ pedig rendelkezik a jogorvoslati lehetőségről. Jogorvoslattal a hallgató a szabályzat alapján az Egyetemi Hallgatói Felülbírálati Bizottsághoz fordulhat minden doktori cselekménnyel kapcsolatos ügyben. Etikai vétség esetén az Egyetem Etikai Szabályzata szerint járnak el. Ha plagizációs probléma fordulna elő, akkor azt a témavezető a DI felé jelzi, amely az Etikai Bizottság kivizsgálását kéri.

Az oktatási tevékenység opcionális, összesen 45 kredit értékben; a Képzési Program rögzíti munkamennyiség/kreditérték arányát. Az önértékelésben, valamint az interjúk során is arról számoltak be az érintettek, hogy nincs sok lehetőség az oktatásra, ugyanakkor lenne rá igény. Előadás tartására csak alkalmanként van lehetőségük, gyakorlatok tartására gyakrabban bevonják a hallgatókat. A külföldi hallgatók elmondása alapján nekik korlátozott lehetőség van oktatási tevékenységet folytatni (pl. 1-1 órátartási alkalom témavezetői segítséggel), így oktatási krediteket szerezni kevesen és keveset tudnak.

Ajánlások

Az OMVH-kérdőívek kiértékelhetősége érdekében szabályzatmódosítás lenne megfontolandó, hogy a hallgatók visszajelzést adhassanak az oktatókról/kurzusokról.

A tantárgyi adatlapokon javasoljuk cserélni a számonkérés módja szöveg bokszt „háromfokozatú értékelés” szövegeket a számonkérés valódi módjaira az egyes tantárgyak esetében, pl.: szóbeli vizsga, írásbeli vizsga, beadandó, stb.

Az oktatói utánpótlás-nevelés erősítése érdekében a doktoranduszok magasabb szintű bevonása az oktatási tevékenységbe megfontolandó lenne. Mindemellett a DI-nek fontos lenne biztosítani, hogy a magyar és külföldi hallgatók is hasonló kreditszerzési lehetőségeket kapjanak, hogy a képzés során emiatt egyik hallgató se kerüljön hátrányba.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.*

Az EDSZ ismerteti a felvételi kereteket a szervezett doktori képzésre vonatkozóan (pl. követelmények, a benyújtandó dokumentumokat részletező jelentkezési lap, értékelési skála és az egyes értékelési szempontoknál elérendő minimum pontszám). A DI Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendje tartalmazza a felvételi pontozás jegyzőkönyvét, valamint a pontozási táblázatot. Az EDSZ értelmében a „Külföldi pályázókra vonatkozó pontozási rendszert a DIT külön szabályozza”, ugyanakkor a DI dokumentumaiban nem található erről információ. A lefolytatott interjúk alapján az EU-s jelentkezőkre a magyar pontozás vonatkozik, az EU-n kívüli Stipendium Hungaricum ösztöndíjasokat pedig külön rendszer szerint értékelik: esetükben 100 pontos a felvételi lap, a többiek esetében pedig 70 pontos (40 hozott és 30 szerezhető).

A DI honlapjának kezdő oldalán – az akkreditációs eljárás idején – a pótfelvételi felhívás linkje volt elérhető, ami átvezette az érdeklődőt az egyetem doktori képzéseit bemutató felületre (Képzések/Doktori képzés). A felhívásban megtalálható a jelentkezési lap – ami az EDSZ 2. sz. függeléke – ez mutatja be a benyújtandó mellékleteket, ill. részét képezi egy kutatási munkaterv sablon is. Ugyanezen a felületen érhető el a 2021. évi Kooperatív PhD-program felhívása is. A pótfelvételi felhívás nem tartalmazta az alábbi fontos információkat: pontozási rendszer, elérendő minimum pontszám, tervezett létszám, tájékoztatás a szóbeli vizsgáról (utóbbi a Működési Szabályzat és a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend értelmében angolul is zajlik). A pontozási táblázat külön helyen ugyan elérhető (DI honlap: Pályázatok, felhívások PhD-hallgatóknak menüpont), de fontos lenne ezeket az információkat egy helyen bemutatni.

Az önértékelés alapján a Stipendium Hungaricum ösztöndíjas felvételizők eljárása csak részben megegyező a normál eljárással, ugyanakkor a honlapon felvételi felhívás, valamint a jelentkezési lapon feltüntetett melléletek alapján nem érzékelhető jelentős különbség a kritériumok között.

A honlapon nem érhető el felhívás az egyéni jelentkezőkre vonatkozóan. Az egyéni felkészülőkre vonatkozó szabályokat és a jelentkezési lap sablonját az EDSZ rögzíti, amelynek értelmében a DI Működési Szabályzatában rögzíti a pályázóval szemben felállított részletesebb feltételeket. A Működési Szabályzat részletezi a nyelvvizsga-követelményeket, ugyanakkor az elvárt tudományos teljesítményt nem.

A Képzési Program részletesen definiálja a tudományos publikációként elfogadható írások körét, és bemutatja az abszolutórium megszerzésének, valamint a fokozatszerzéshez szükséges publikációs követelményeket, emellett a DI Működési Szabályzata is rögzíti a disszertáció benyújtásának minimum feltételeit. A DI kötelezővé teszi a disszertáció témakörében megjelent minimum egy IF-ral rendelkező, és első szerzős idegen nyelvű publikációt. Ez a feltétel a többi, hasonló profilú doktori iskolában is minimum követelmény, és jelzi a téma, született eredmények aktualitását, fontosságát mind hazai mind nemzetközi szinten.

A nyelvi követelményeket, illetve a második nyelvként elfogadható nyelvek körét a DI Működési Szabályzata egyértelműen és a Kormányrendelethez igazodva rögzíti.

A kötelező műhelyvita részletes eljárásrendje nem került rögzítésre sem az egyetemi, sem a DI szabályzó dokumentumaiban, az EDSZ-ben mindösszesen annyi olvasható, hogy az *„értekezés műhelyvitáját a jelölt témavezetője szervezi meg”*.

A nyilvános vita feltételrendszerét, szabályait, valamint az értekezés formai és tartalmi követelményeit az EDSZ szabályozza, ahogyan az értekezés minősítéséről is rendelkezik, megfelelő részletességgel. Mindemellett a fokozatszerzési eljárási díjszabás (11. sz. függelék) részletesebb definiálást, illetve a jogszabályi előírásokkal történő összehangolást igényel (pl. kiegészítendő a függelék azzal az információval, hogy mind a fokozatszerzési eljárás, mind az oklevél első alkalommal történő kiállítása díjmentes a hallgatói jogviszony fennállása alatt, ill. önköltséges hallgatók esetében ezek a tételek az önköltség összegének részét kell képezniük [Nftv. 80. és 83. §]).

Az EDSZ részletesen szabályozza a komplex vizsga követelményeit, értékelését és eljárásrendjét (pl. jegyző lehet doktorandusz is), melyet a DI Képzési Programja tovább részletez (pl. rögzíti az elméleti vizsga tárgyainak listáját).

A tantárgyi tematikákat a Képzési Program 1. sz. melléklete tartalmazza, ugyanakkor az angol Képzési Programból ezek hiányoznak, pedig történik rájuk utalás a dokumentumban (*„For detailed information on the above courses see Supplement #1.”*). A Képzési Programhoz

hasonlóan hiányos az angol nyelvű EDSZ: a 11 függelékből mindösszesen négy érhető el angolul. Az interjúkon jelezték, hogy az utóbbi hónapokban történt szabályzatmódosítások hatására az angol fordítások folyamatosan készülnek és kerülnek fel a honlapra.

Az önértékelés alapján a DI lehetőséget biztosít külföldön, illetve más doktori iskolában szerzett kreditek beszámítására. A DI Működési Szabályzata értelmében maximum egy évet lehet külföldi részképzéssel kiváltani, illetve minden beszámításra kért kreditről a DIT dönt.

Összességében megállapítható, hogy az EDSZ, valamint a DI dokumentumai biztosítják a képzéshez és tudományos előrehaladáshoz szükséges keretrendszert, de vannak olyan területek (pl. külföldi hallgatók felvételi pontozása, műhelyvita folyamata), melyek részletesebb szabályozást követelnek meg. Mindemellett az angol nyelvű dokumentumok mielőbbi pótlása is a MATE, ill. a DI előtt álló feladat (ld. EDSZ függelékek, tantárgyi tematikák).

Ajánlások

A DI Működési Szabályzatában megjelölt tudományterületek (agrár- és környezettudományok) nem egyeznek az ODT-ben megjelöltekkel (agrártudományok, természettudományok).

Ajánlott a kreditelismerés kereteit, menetét részletesebben szabályozni (pl. a doktorandusz a doktori iskola titkárának minimum két héttel a DIT ülése előtt benyújtja az adott egyetemen folytatott tanulmányokról vagy kutatásról kiadott igazolást és/vagy kurzusleírást, a tanács pedig ez alapján dönt).

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

Az önértékelés részletezi a DI törzstagjainak összetételét és az utolsó akkreditáció óta történt változásokat, valamint utal a törzstagok megválasztásának szabályrendszerére is. Az állattenyésztési tudományok területén három fő törzstaggal rendelkezik, ami a másik két tudományterület 5-5 fős képviselőjéhez képest alul reprezentált. Az önértékelés nem tér ki ezen aránytalanság okára és nem vázol fel törekvést az állattenyésztési tudományokból érkező törzstagok számának emelésére. Ugyanakkor ez ajánlott lenne a törzstagok fluktuációja miatt, mert a nagyobb létszám nagyobb stabilitást biztosíthatna a tudományterület hosszútávú képviselőjének és fenntarthatóságának a DI-n belül. Az online interjúk során azt tudta meg a Bizottság, hogy a fokozatszerzést követő öt év után fogadhat doktoranduszt egy témavezető.

A témavezetőktől elvárt minimum követelmény a Működési Szabályzatban is rögzítésre került; mely szerint az elmúlt 5 évben legalább 2 IF-ral rendelkező cikk, legalább egy elsőszerzős idegen nyelvű publikáció az elvárás.

A működési szabályzat szerint *„A törzstagválasztás kritériumait a MAB meghatározza.”* Ezt módosítani kell, mert a MAB-nak nincsenek a törzstagokkal szemben megfogalmazott kritériumai. Ez nyilvánvalóan egy korábbi időszaktól maradt a szabályzatban.

Az oktatók teljesítménykövetésének és értékelésének rendszerességét nem említi az önértékelés. A lefolytatott interjúk alapján: még nem kidolgozott, hogy az oktatók, kutatók óraterhelésébe beszámít-e a doktori kurzustartás, ill. témavezetés. Korábban a Pannon Egyetemen háromszintes teljesítményértékelés volt (tudományos, oktatói és pályázati: a tudományos résznél értékelték, hogy van-e témavezetettje az illetőnek), a MATE-n most van kialakítás alatt a rendszer, feltehetően a doktori kurzusok tartását figyelembe fogják venni.

Ugyanígy, a témavezetés hatékonyságának folyamatos nyomon követésére kidolgozott megoldások továbbfejlesztése tovább növelné a képzés színvonalának biztosítását. Az önértékelés alapján *„A doktorképzésben megtartott órákat még az oktatói önértékelésünkben sem lehetett elszámolni; az óraterhelésünkben egyáltalán meg sem jelent. Tehermentesítést a doktorképzésben való részvétel az FDI oktatóinál eddig nem jelentett.”* A Bizottság fontosnak tartja kiemelni a témavezetők adminisztratív túlterhelését. Az EDSZ értelmében ugyanis a témavezető feladata: a műhelyvita szervezése; *„A végzett doktorok pályakövetése a témavezetők feladata, akik a DIT keretében beszámolnak a doktorok munkahelyeiről, pályafutásuk alakulásáról.”*; *„Az idegen nyelvű védés lebonyolításának adminisztratív ügyeit és annak költségeit a kérelmező témavezetőnek kell fedeznie.”* Ez a gyakorlat, az oktatók és a témavezetők túlterhelése komoly veszélyforrást jelent a képzés minőségére. Koncepció kidolgozására lenne szükség a DI-ben végzett "többletfeladatok" teljes körének saját teljesítménybe való beszámíthatóságára, de legalább a teljesítmény alapú elismerésére, illetve a túlterhelés csökkentésére különböző, pl. adminisztrációs támogatási eszközökkel.

Ajánlások

Az önértékelés kitér arra, hogy a DI törzstagjai gyakran változnak, nagy a fluktuáció. Javasolt, hogy a törzstagok tekintetében a DI törekedjen a stabilitásra. Ez növelné a kiszámíthatóságot és segítené a "nívós szakmai műhely" identitás megerősítését. E cél megvalósítása érdekében mindenképp hasznos lenne egy középtávú (3-5 éves) stratégia, illetve egy rövidtávú, egyéves cselekvési terv kidolgozása. A törzstagok tudományági megoszlásában az állattenyésztési tudományok arányaiban alul reprezentáltak (3 fő), aminek kiegyenlítése ajánlott a profil hosszútávú fenntarthatósága és kiegyensúlyozottsága érdekében.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

A könyvtári adatbázisok távoli elérhetőség szolgáltatása jelentősen bővült a MATE létrejöttével. Az egyes online adatbázisok MATE-azonosítóval távoli eléréssel könnyen elérhetők a hallgatók számára. Minden tanévben körlevélben felkeresik az oktatókat, hogy milyen szakirodalmat szerezzen be a könyvtár. Szakirodalom tekintetében a külföldi hallgatók jelezték, hogy kevés az oktatott szakirodalom angol nyelven, ezért nem is igazán látogatják a könyvtárat.

A könyvtár minden évben hirdeti Könyvtárhasználat/szakirodalmazás kurzust. Végeznek elégedettségi felmérést a hallgatók között online formában és igyekeznek is ezen problémákat orvosolni a felmerülő igényeket kielégíteni; az interjúk szerint 4-5 éve történt ilyen felmérés utoljára. Emellett levelezőlistán keresztül értesítik a hallgatókat a könyvtárral kapcsolatos információkról. A könyvtárban emellett adminisztrációs munkatárs segíti mind a hallgatók, mind az oktatók MTMT-adminisztrációval kapcsolatos kéréseit. A könyvtár nyitvatartása tekintettel van kollégiumi szállások távolságára, így minden nap 16:00-ig, pénteken 13:00-ig fogadják a látogatókat. Tekintettel az intézményi átszervezésre, a közös és egységes repozitórium kialakítása jelenleg folyamatban van.

Az DI egyes kutatócsoportjai jelentős, a modern kor elvárásainak is megfelelő műszerparkkal rendelkeznek, melyet a hallgatók saját maguk is (oktatást követően, technikai segítséggel) rendszeresen használhatnak kutatásaikhoz. Ugyanakkor az egyes laborok között jelentős különbségek vannak a műszerezettségét illetően. A DI számos céggel való kapcsolata révén a hallgatóknak sok esetben van lehetőségük, pl.: egyhetes „tanulmányút”, keretében megismerkedni egyes cégek működésével, mely révén jelentős tapasztalatokat szerezhetnek, és segítheti őket a munkaerőpiaci elhelyezkedésben.

A hallgatók elmondása alapján, a DI különböző pályázati forrásokból különböző előadásokat és tréningeket is szervez alkalmasint, pl.: Előadástechnikai kurzus, angol és magyar nyelven is, mely jelentős segítséget nyújthat a hallgatók fejlődésében.

A doktoranduszokkal kapcsolatos ügyintézésre egy fő munkatárs van, aki mint doktori ügyintéző foglalkozik a hallgatók ügyeivel. A doktori ügyintéző mellett a Doktori és habilitációs Központ (Gödöllő) mint központi adminisztrációs szerv kapcsolódik be. A doktori ügyintéző adatszolgáltatása révén az oklevelek kiállítását és egyéb adminisztrációs feladatokat lát el. Emellett helyi szinten egy Stipendium Hungaricum ügyekkel kapcsolatos ügyintéző is segíti a doktoranduszokkal kapcsolatos ügyek intézését. Ők látják el a hazai és

külföldi doktoranduszokkal kapcsolatos ügyeket. Ezen munkatársakat a hallgatók mind online, mind személyesen elérhetik.

A DI részt vesz a Stipendium Hungaricum mentorprogramjában is, azonban az elmúlt időszakban a COVID miatt nem volt hallgatói mentoruk, így a külföldiekkel kapcsolatos ilyen jellegű ügyeket a Doktori és Habilitációs Központ SH-ügyintézője végezte. A hallgatók az oklevél átvételen kívül, minden ügyüket el tudják intézni Keszthelyen. Jelenleg a DI-ben nem végeznek elégedettség-mérést a doktoranduszok körében, de egy kérdőív (angol/magyar nyelvű is) kialakítás alatt van.

A Doktorandusz Önkormányzat alapszabálya szerint minden DI-ből egy, vagy 50 fő feletti DI esetén két doktorandusz tag delegálható az Önkormányzat Választmányába. Jelenleg a DI-ből van küldött, aki a DI doktoranduszainak a képviselőjét látja el a DIT-ben. Az Önkormányzat minden fontos testületnek a tagja és tárgyaló partnerként tekintenek rájuk az oktatók. A hallgatók ismerik az DI küldöttjét, de hallgatók véleménye szerint a DÖK nem túl látható módon végzi a tevékenységét.

Ajánlások

Lehetőség szerint a külföldi hallgatói igényekhez igazodva az angol nyelvű tananyagok bővítése lenne szükséges. A hallgatók visszajelzései alapján néhány tréning/kurzus került meghirdetésre, pl.: tudományos publikációs tréning angol nyelven stb. mely előadások/tréningek sikeresek és hasznosak voltak, ezért azok bővítése hasznos lenne.

A hallgatói vélemények alapján a DÖK láthatóságát növelni lenne szükséges.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

A DI, tevékenysége megfelelőségének értékelése érdekében több információ megfigyelését és összegzését végzi. Rendszeresen (évente) vizsgálja a jelentkezők számát, a felvettek számát, a fokozatot szerzettek számát és arányát. A minőségbiztosítás működtetése érdekében évente összegzi és értékeli a doktorandusz hallgatókhoz kapcsolódóan a lemorzsolódási arányt, illetve a doktoranduszok előrehaladásának megfelelőségét (követelményekhez képest megszerzett kreditek száma és eloszlása, publikációs tevékenység megfelelősége, előrehaladás ütemtervhez viszonyított megfelelősége).

A DI minőségbiztosítása hangsúlyt fektet a témavezetők értékelésére is. Évente értékeli a témavezetők alkalmasságát, valamint a témavezetők által rendelkezésre bocsátott kutatási lehetőségek megfelelőségét (ez utóbbit a kutatási téma meghirdetése során).

A DI az oktatói munka hallgatói véleményezésére az egyetem szabályait és keretrendszerét alkalmazza, mely nem teszi lehetővé a DI által meghirdetett alacsony létszámú kurzusok megfelelő értékelését. A hallgatói vélemények visszacsatolására a DI az általa évente megrendezésre kerülő Fórum eseményét alkalmazza. Ennek keretében vitatja meg a doktoranduszokkal tapasztalataikat, esetlegesen felmerülő fejlesztési igényeiket.

A fokozatot szerzettek pályájának alakulására a DI nem alkalmaz szisztematikus gyűjtést. Ennek megfigyelése – szabályzat szerint – a témavezetők feladata, akik évente számolnak be ennek eredményéről a DIT részére. Az elmúlt években a DI értékelési tevékenységéhez felhasználta az oktatók teljesítményértékeléséből származó adatokat. A szervezeti átalakítás eredményeként a teljesítményértékelés is átalakítás alatt áll, így a DI jelenleg ezen adatok értékelését nem tudja elvégezni.

A DI információkezelése jól illeszkedik a minőségbiztosítási rendszeréhez. A képzés, a doktoranduszok előmenetelének minőségbiztosításához szükséges alapvető információk gyűjtése rendszeres, a DIT ezeket rendszeresen értékeli, és fejlesztéseket fogalmaz meg mindezek alapján. E ponton is érdemes ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a DI szélesebb kontextusú fejlesztése érdekében az információ összegzése és értékelése nem valósul meg. Nem történik meg célokból következő célindikátorok összegzése és értékelése, nem azonosítható célelérés értékelését követő fejlesztési döntés, illetve annak visszacsatolása.

A belső és a külső érintettek bevonása az információk gyűjtésébe és elemzésébe korlátozottan valósul meg. Mind a hallgatóknak, mind a külső partnereknek lehetőségük nyílik fejlesztési jelzést adni a DI vezetése számára (pl.: szakbizottságokon, doktori iskola titkárán, fórumokon keresztül), melyet a Bizottság tapasztalatai szerint a DIT következetesen vizsgál. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy e módszer eredményeként információvesztés történhet (pl.: a hallgatók a Bizottság számára bürokratikusnak írták le az eljárási folyamatokat, illetve problémát jeleztek a Neptun rendszer használatával kapcsolatosan, míg a DI számára mindez nem jelent meg összegzett problémaként).

E ponton is érdemes hangsúlyozni ugyanakkor, hogy a DI minőségitelesítési eljárása egy jelentős szervezeti átalakítás során valósult meg. A célok és tényértékek szisztematikus vizsgálata a Pannon Egyetem szervezeti kereteiben megvalósult, ahogyan a vezetéssel folytatott egyeztetés során az is világossá vált, hogy a MATE teljesítménymenedzsment és minőségbiztosítási rendszerének fejlesztését követően hamarosan kiterjesztésre kerül e mechanizmus újra a DI szervezetére. Mindezek alapján a DI információkezelési és információ értékelési képessége kevésbé kérdőjelezhető meg, ugyanakkor az eljárások bevezetése és használatának folytatása kiemelt feladatot kell, jelentsen.

Javasolható továbbá a végzett hallgatók formális pályakövetési rendszerének kialakítása és a kutatásban és képzésben felhasználható visszajelzéseik intenzívebb monitorozása, valamint a visszajelzések beépítése a gyakorlatba. Bár az önértékelés alapján ez a gyakorlat létezik az

DI-ben, de egy formális rendszer fokozni tudná ennek intenzitását és hasznosulását. Ebben a tekintetben érdemesnek látszik más doktori iskolák jó gyakorlatainak összegyűjtése (akár más tudományterületekről is), valamint a doktori iskola saját pozíciójára, képzési és egyéb céljaira adaptált alkalmazása.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények tegyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

A szervezeti átalakulások hatásaként a MATE-n még nem alakult ki egységes arculat a doktori iskolákat bemutató honlapok tekintetében. A DI-nek nincs angol nyelvű honlapja, az angol szabályozó dokumentumok a magyar felületen érhetők el, magyar szöveggörnyezetben. A honlapot a doktori PhD-ügyintéző frissíti.

A honlap felépítése egyszerű és logikus, négy fő tématerületet fednek le a menüpontok: DI-re vonatkozó általános információk (azonosító adatok, vezető, törzstagok, DIT névsora), képzésre vonatkozó általános információk (Képzési Program két nyelven), információk a DI működéséről (szabályzatok két nyelven, önértékelés), és dokumentumtár. A dokumentumtárban érhetők el az EDHT 2021. évi határozatai, a DI Együttműködési megállapodása, pályázati kiírások, valamint linken keresztül megtekinthető a MATE doktori képzéseket bemutató oldala (bár a jelentés készítésekor a linkek már nem működtek a jelenleg is zajló honlapfejlesztési munkálatok hatásaként).

A honlap baloldali menüsora tartalmazza a különböző EDSZ-verziókat („Szabályzatok”), a nyilvános viták meghívóit („PhD védések”), valamint a habilitációs meghívókat és téziseket. Az itt elérhető „Letölthető űrlapok” linkje megegyezik a dokumentumtárban található linkkel, így ez sem működik. A DI-ben készült disszertációk a doktori.hu felületen elérhetők el, illetve az interjún elhangzottak alapján kialakítás alatt van egy egységes intézményi repozitórium.

A doktori képzésről angol nyelven a MATE angol honlapján, a „PHD” menüpont alatt tudnak tájékozódni az érdeklődők. Itt található a képzés rövid bemutatása, az aktuális Doktori Szabályzat és az angol nyelven elérhető függelékek, felvételi felhívás, valamint a campusonként csoportosított doktori iskolák adatai (név, vezető, titkár, elérhetőségek). Az itt feltüntetett, DI-re mutató link egy feltehetően már archiv oldalra vezet (a Szent István Egyetem logója, illetve a 2013-as felvételi felhívás erre utal).

A felvételi információk elérhetőségét az 1.4-es fejezet részletezi. Az önköltség összegéről a MATE, valamint a DI honlapja nem nyújt tájékoztatást. Az összegeket az EDSZ 11. sz. függelékében rögzítik. A Bizottság itt megjegyzi: fontos, hogy a magyar nyelvű EDSZ ne szkennelt, hanem például kereshető pdf-formátumban legyen elérhető a honlapon, a

keresést és tájékozódást megkönnyítendő. Ez természetesen egyetemi szinten megoldandó feladat.

Az önértékelés, valamint a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend 4. sz. melléklete alapján a DI a témavezetőin keresztül végez pályakövetést, azonban a végzetek elhelyezkedéséről a DI nem nyújt tájékoztatást a honlapján.

A hallgatók tájékoztatásáról a DHK ügyintézője felel. A hallgatók és oktatók tájékoztatása emellett a Georgikon Campus „Nagydobos” rendszerén, valamint a MATE Hírlevélen keresztül történik.

Összességében megállapítható, hogy a magyar honlap felépítése átlátható és logikus, ugyanakkor még kiforratlan. A szervezeti integráció során a DI-nek át kell gondolnia, hogy milyen tartalmakat, milyen struktúrában szeretne megosztani.

Ajánlások

Javasolt a MATE angol oldalán, a „PHD” menü alatt található, DI-re mutató linket javítani. Jelenleg egy feltehetően archív oldalra mutat.

A disszertációk könnyebb kereshetősége érdekében, javasolt a MATE repozitóriumára és/vagy az ODT-adatbázisra vezető link elhelyezése a honlapon.

Javasolt az alábbi dokumentumokat oldalszámmal, tartalomjegyzékkel és évszámmal/érvényességi idővel ellátni: Képzési Program, Működési Szabályzat.

A „Hasznos linkek” alatt még az EMMI oldalára mutató link található. Ezt javasolt frissíteni az ITM-re.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

A DI alapítása óta a MAB-ot kéri fel minőségbiztosítási rendszerének értékelésére.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki, és a következő tagokból áll:

Elnök: Tóthmérész Béla egyetemi tanár, Debreceni Egyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Kusza Szilvia egyetemi tanár, Debreceni Egyetem

Szilágyi Árpád doktorandusz, Szegedi Tudományegyetem

Vilmányi Márton egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem

Online interjúk időpontja: 2021. szeptember 28.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem rektora a MAB-ot kérte fel a Festetics Doktori Iskola (D228) minőséghitelesítési (akkreditációs) eljárásának lefolytatására.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG).

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint folytatja tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában.

Az értékelés retrospektív jellegű, az aktuális és a legutóbbi eljárás között eltelt időtartamot vizsgálja, külön figyelemmel arra, hogy az előző értékelés alapján milyen intézkedések születtek.

Az eljárás kiemelt célja továbbá a jó gyakorlatok azonosítása, valamint a doktori iskolák fejlesztéséhez történő szakértői segítségnyújtás.

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

MATE - Festetics Doktori Iskola (D228)			
működő doktori iskola minőséghitelesítési eljárása			
Időpont	Panel	2021. szeptember 28.	
		beosztás	név
9:00-9:30	Stratégiai tervezés (intézményi szintű tudományos stratégia, minőségbiztosítás)	stratégiai tervezésért felelős rektorhelyettes	Mezőszentgyörgyi Dávid
		Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács (EDHT) elnöke	Helyes Lajos
		Georgikon Campus korábbi főigazgatója	Dublecz Károly (törzstag)
		Georgikon Campus főigazgatója	Rózsa László
9:30-10:00	Minőségbiztosítás	Tudományos és minőségbiztosítási rektorhelyettes, a Minőségfejlesztési és Minőségbiztosítási Bizottság (MMB) elnöke	Kovács Melinda
		Minőségügyi és Teljesítmény-menedzsment Igazgatóság (MTMI) igazgatója	Heim Livia
		Georgikon Campus minőségügyi megbízottja	Lukács Gábor

10:00-11:00	DI vezetése	DI-vezető, minőségügyért felelős megbízott DI-szinten	Anda Angéla
		törzstag (állattenyésztési tudományok)	Nagy Szabolcs Tamás
		törzstag (növénytermesztési és kertészeti tudományok)	Taller János
		törzstag (környezettudományok)	Kondorosy Előd
<i>10 perc szünet</i>			
11:10-12:00	Infrastruktúra	Könyvtár vezetése, képviselője	Pőr Csilla
		laborvezető (állattenyésztési tudományok)	Orbán László (törzstag)
		laborvezető (növénytermesztési és kertészeti tudományok)	Dunai Attila
		laborvezető (toxikológia)	Budai Péter (törzstag)
12:00-13:00	SZÜNET		
13:00-13:40	DI operatív működése	a DI titkára	Budai Péter (törzstag)
		doktori PhD-ügyintéző	Budai-Koncz Mercédesz
		Oktatási Igazgatóság - PhD-ügyintéző	Horváth Dóra
		Doktori Hivatal, Erasmus/SH-ügyintéző	Soós Adrienn
13:40-14:30	Utánpótlás	fiatal/középgenerációs témavezetők, oktatók, akik más interjún nem vesznek részt (max. 6 fő) - Közülük kb. 2-3 főnek legyen külföldi témavezetettje	Menyhárt László
			Tóth Zoltán
			Pál László
			Dublecz Károly (törzstag)
			Marczali Zsolt
			Havasi Máté
<i>10 perc szünet</i>			
14:40-15:00	Hallgatói képviselet	elnökségből képviselő, ill. a DI tanácsa hallgatói képviselője(i)	Fodor Fanni Simon Szabina (DI tanácsának tagja)
15:00-15:30	Hallgatói fórum	kb. 10-15 fő. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a különböző hallgatói élekciklusok / doktori programok képviselve legyenek (pl. komplex vizsga előtt/után állók, abszolutórium előtti/utániak).	Deutsch Ferenc Eke István Fülöp Bence Pacsai Bálint Buda István Kolics-Horváth Éva Csányi Szilvia Kovács Barnabás Mihály Strifler Patrik Soós Gábor Such Nikoletta Amanda Stankovics Petra
15:30-16:00	Students' Forum		Nadhirah Saidon Binti

		<p>kb. 10-15 fő. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a különböző hallgatói életciklusok / doktori programok képviselve legyenek (pl. komplex vizsga előtt/után állók, abszolutórium előttiek/utániak).</p>	<p>Rita Ofosu</p> <p>Ari Kurniawati</p> <p>Molla Gereme Taye</p> <p>Evans Agyemang Duah</p> <p>Mohamed Ali Rawash</p> <p>Muhammad Waqar Nasir</p>
16:00-16:40	Bizottsági zárt ülés		